

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิ
ปราการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม*

THE PRIORITY NEEDS OF ACADEMIC MANAGEMENT OF SECONDARY SCHOOLS
IN SUVARNABHUMI PRAKAN CONSORTIUM BASED ON THE CONCEPT
OF SOCIAL ENTREPRENEUR CHARACTERISTICS

¹เตชินี สุขสำราญ Techinee Suksamran

²นันทรัตน์ เจริญกุล Nantarat Charoenkul

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand
Corresponding Author E-mail: techinee.ssr@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม และ 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม โดยมีประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จำนวน 7 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จำนวน 260 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เรื่อง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ ส่วนผลการจัดลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ การวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหารวิชาการ, คุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the actual state and the desirable state of academic management of secondary schools in suvarnabhumi prakan consortium based on the concept of social entrepreneur characteristics and 2) to analyze the priority needs of academic management of secondary schools in suvarnabhumi prakan consortium based on the concept of social entrepreneur characteristics. The sample population of the research were 7 secondary schools in suvarnabhumi prakan consortium and the informants consisted of 260 people using the tables of Krejcie and Morgan. The research instrument in this study was the 5 - point rating scaled questionnaire of the actual state and the desirable state of academic management of secondary schools in suvarnabhumi prakan consortium based on the concept of social entrepreneur characteristics. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and modified priority needs index. The research findings indicated that, overall, the actual state was at the high level and was sorted from the highest to the lowest as follows: the instructional management, the measurement and evaluation, the development and promotion of learning resources and the curriculum development respectively. The desirable state was, overall, at the highest level and was sorted from the highest to the lowest as follows: the instructional management, the development and promotion of learning resources, the measurement and evaluation and the curriculum development respectively. The result of priority need analysis turned out that the first priority need fell on development and promotion of learning resources, followed by measurement and evaluation, curriculum development and instructional management, respectively.

Keywords: The Priority Needs, Academic Management, Social Entrepreneur Characteristics

บทนำ

ผู้ประกอบการทางสังคม (Social Entrepreneur) คือ บุคคลที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะลงทุนลงแรงของตนเองในการทำกิจกรรมใดๆ ทั้งในรูปแบบของธุรกิจหรือกิจการที่แสวงหาผลกำไรเพื่อนำกำไรที่เกิดขึ้นไปใช้สร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม และในรูปแบบของธุรกิจหรือกิจการที่ไม่แสวงหาผลกำไร ที่ดำเนินการโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อทำให้สังคมดีขึ้น (เรวัตร์ ตันตยานนท์, 2560) โดยในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมในแต่ละมิติเป็นไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและทิศทางใหม่ของการประกอบการจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเร่งปรับตัว พัฒนาตนเองและองค์การให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (สถาบันนักลงทุนรุ่นใหม่, 2563)

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) จึงเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับความสนใจและมีการดำเนินการเพิ่มมากขึ้นในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary)

การที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลนั้น นอกจากเนื้อหาวิชาแกนหลักแล้ว เยาวชนควรต้องได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดี ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม การจะคิดหรือทำอะไรต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง “คุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม” (Social Entrepreneur Characteristics) ถือเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญมากต่อการพัฒนาเยาวชน ประกอบไปด้วย 1) ความมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาทางสังคม 2) ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมเพื่อสังคม 3) การทำงานเชิงรุกตามเป้าหมายเพื่อสังคม 4) ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และ 5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม (Gregory Dees, 1998; Leadbeater, 1997; Morris, 1998; Brooks, 2009; Robert Ashton, 2010; Gandy, 2012; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550; สินี จักรธรานนท์, 2557; สมาคมธุรกิจเพื่อสังคม, 2562) โดยในสหราชอาณาจักรมีความพยายามในการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมผ่านวิธีการที่หลากหลาย เพื่อผลิตผู้นำในการประกอบการทางสังคมรุ่นใหม่ในอนาคต โดยในสกอตแลนด์มีการดำเนินโครงการโรงเรียนกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise School) มาตั้งแต่ปี 2008 โดยมีรัฐบาลให้การสนับสนุนนักเรียนและครูในการก่อตั้งกิจกรรมเพื่อสังคมภายในโรงเรียนที่มีการนำโดยนักเรียน ส่วนในประเทศอังกฤษได้พัฒนาให้นักเรียนสามารถวางแผนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและมีการระบุงบรอบแนวทางสำหรับเด็กอายุ 14 – 19 ปี ให้มีการใช้แนวคิดผู้ประกอบการทางสังคมเป็นแกนหลักในการศึกษา โดยนักเรียนทุกคนต้องมีความรู้และทักษะทางด้านนี้ก่อนเรียนจบออกไป (Mark Richardson, 2015) แนวคิดผู้ประกอบการทางสังคมจึงอาจเป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน การส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคมของนักเรียนจึงควรเป็นภารกิจหลักของงานบริหารวิชาการที่จะมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความรู้จักตนเองและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

โรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากการ ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตรมีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะอาชีพ และทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงสนับสนุนการสร้างประสบการณ์อาชีพให้กับผู้เรียน เพื่อการมีงานทำและรองรับตลาดแรงงาน อีกทั้งยังส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่ปลูกจิตสำนึกผู้เรียน ให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน แต่ด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสถานะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำงานหนัก ไม่มีเวลาดูแลลูกเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหา

นักเรียนขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ และสถานศึกษาในสังกัดยังมีความขาดแคลนความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ, 2563)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนบางบัววิทยา ซึ่งเป็นหนึ่งในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดผู้ประกอบการทางสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 7 โรงเรียน รวม 870 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Mogan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 260 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 7 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 56 คน และครูผู้สอน 190 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยจัดทำเอกสารขออนุมัติหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรในการวิจัย โดยกำหนดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสทศวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขต สุวรรณภูมิปรากการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ด้วยค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified = $(I - D) / D$

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขต สุวรรณภูมิปรากการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม มีผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	คุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม					เฉลี่ยรวม	แปลผล	ลำดับดัชนี ความต้องการ จำเป็น
		1. ความมุ่งมั่นแก้ไขปัญหา ทางสังคม	2. ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมเพื่อสังคม	3. การทำงานเชิงรุกตาม เป้าหมายเพื่อสังคม	4. ความรับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	5. การสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือทางสังคม			
1. การพัฒนา หลักสูตร	D	3.681	3.534	3.565	3.619	3.639	3.608	มาก	3
	I	4.786	4.768	4.786	4.822	4.831	4.799	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.301	0.349	0.343	0.333	0.328	0.331		
2. การจัดการ เรียนการสอน	D	3.734	3.715	3.715	3.706	3.789	3.732	มาก	4
	I	4.862	4.924	4.898	4.916	4.876	4.895	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.303	0.325	0.319	0.326	0.287	0.312		
3. การวัดและ ประเมินผล	D	3.672	3.570	3.662	3.658	3.660	3.644	มาก	2
	I	4.909	4.841	4.853	4.902	4.865	4.874	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.337	0.356	0.326	0.341	0.329	0.338		
4. การพัฒนา และส่งเสริมให้ มีแหล่งเรียนรู้	D	3.636	3.605	3.612	3.642	3.652	3.629	มาก	1
	I	4.851	4.877	4.889	4.890	4.870	4.875	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.334	0.353	0.354	0.343	0.334	0.344		
เฉลี่ยรวม	D	3.681	3.606	3.639	3.656	3.685	3.653		
	I	4.852	4.841	4.857	4.883	4.873	4.861		
	PNI _{modified}	0.319	0.343	0.336	0.336	0.323			

หมายเหตุ: D = Degree of Success (สภาพปัจจุบัน) I = Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.653$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.732$) โดยการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 3.789$) รองลงมาคือ การวัดและประเมินผล ($M = 3.644$) โดยการวัดและประเมินผล ด้านความมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 3.672$) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($M = 3.629$) โดยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 3.652$) และการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 3.608$) โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านความมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 3.681$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.861$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 4.895$) โดยการจัดการเรียนการสอน ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 4.924$) รองลงมาคือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($M = 4.875$) โดยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 4.902$) การวัดและประเมินผล ($M = 4.874$) โดยการวัดและประเมินผล ด้านความมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 4.909$) และการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M = 4.799$) โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ($M = 4.831$)

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($PNImodified = 0.344$) โดยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการทำงานเชิงรุกตามเป้าหมายเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNImodified = 0.354$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การวัดและประเมินผล ($PNImodified = 0.338$) โดยการวัดและประเมินผล ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNImodified = 0.356$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตร ($PNImodified = 0.331$) โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNImodified = 0.349$) และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ การจัดการเรียนการสอน ($PNImodified = 0.312$) โดยการจัดการเรียนการสอน ด้านความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNImodified = 0.326$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรากฏ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น สะท้อน

ให้เห็นว่า โรงเรียนใส่ใจกับการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารและประสานงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับนริรัชต์ ฝืนเชียร (2563) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนสามารถส่งเสริมผู้เรียนได้โดยการให้สิทธิกับผู้เรียนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือพิจารณาเรื่องต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น การประชุมโรงเรียนระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน เพื่อพิจารณาในเรื่องต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในสังคมมากกว่าที่จะมองตนเองเป็นแค่ผู้ถูกควบคุม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีหลักการสำคัญคือ ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเชื่อมโยงบุคคล หน่วยงาน สถาบันเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากร และสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างแข็งขัน โดยสมาชิกในเครือข่ายมีการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งมากขึ้น และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครู ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม เช่น ผลิตภัณฑ์ ชิ้นงาน ผลงาน สอดคล้องกับนริรัชต์ ฝืนเชียร (2563) ที่กล่าวว่า ครูควรสอนให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม เพราะกระบวนการคิดดังกล่าวจะช่วยให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยหากเจอสิ่งที่ไม่เหมาะสมในสังคม ผู้เรียนจะไม่รอให้ใครมาสั่งหรือดำเนินการแทน แต่ผู้เรียนจะหาแนวทางเพื่อป้องกัน แก้ไขและปรับปรุง เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียทั้งต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับ Duening (2008) ที่กล่าวว่า บรรยากาศของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ต้องเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ร่วมมือกันเรียนรู้ มีลักษณะเป็นงาน กิจกรรม โครงการที่น่าสนใจ หรือเป็นปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การเข้าอกเข้าใจผู้อื่น และแก้ไขปัญหาให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ สอดคล้องกับ Dunne & Martin (2006) ที่ได้กล่าวว่า ข้อดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมคือ ผู้เรียนได้เรียนรู้เอง แก้ปัญหาเอง ฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการนำประสบการณ์ในโรงเรียน และนำไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมได้ต่อไปในอนาคต

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม พบว่า

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสภวิทยเขตสุวรรณภูมิปรการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการทำงานเชิงรุกตามเป้าหมายเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ดังนั้น สถานที่และสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อต่อการทำงานเชิงรุกตามเป้าหมายเพื่อสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตาม จำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการลงมือทำ (Implementation)

สอดคล้องกับ Mark Richardson (2009) ที่ได้กล่าวว่า ในประเทศอังกฤษ Real Ideas Organization (RIO) ได้พัฒนา Social Enterprise Qualification (SEO) ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนและทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม โดยนักเรียนหญิง อายุ 15 – 16 ปี จากโรงเรียนมัธยมศึกษา St. Luke ในเขต Barrhead ของสกอตแลนด์ ได้ร่วมกันจัดตั้งกิจการทำเล็บในรูปแบบกิจการเพื่อสังคมขึ้นภายในโรงเรียน โดยจะให้บริการแก่ครูเจ้าหน้าที่โรงเรียน และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และนำผลกำไรที่ได้ไปบริจาคให้กับมูลนิธิท้องถิ่น โดยปัจจุบันนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีการขยายกิจการเข้าไปให้บริการในศูนย์ดูแลผู้ป่วยท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้ป่วยและกลุ่มคนรุ่นใหม่ และนักเรียนอายุ 7 – 11 ปี โรงเรียนประถม St. Mary ในเขต Larkhall สกอตแลนด์ ที่มีการก่อตั้งกิจการเพื่อสังคมในโรงเรียนมาตั้งแต่ปี 2011 ได้จัดทำโครงการ Polytunnel Project เพื่อกระตุ้นการตระหนักรู้เรื่องความพิการผ่านการขายไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะได้ทำงานร่วมกับผู้ที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ในการผสมดินและเพาะต้นกล้า โดยต้นที่โตแล้วจะนำไปปลูกในกระถางแขวน และขายให้แก่ผู้ปกครองในโรงเรียน โดยกำไรที่ได้จากการขายจะถูกนำกลับมาใช้กับโครงการในปีถัดไป สอดคล้องกับ White House (2014) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรมีพื้นที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม หรือที่เรียกว่าพื้นที่นักประดิษฐ์ (Maker Space) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เนื่องจากจะช่วยจุดประกายความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อสังคมได้ อีกทั้งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เรียนรู้การแก้ปัญหา และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การมุ่งเน้นที่การปฏิบัติ สอดคล้องกับ Graves (2014) ที่ศึกษาว่า พื้นที่นักประดิษฐ์เป็นสถานที่ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์จากการลงมือปฏิบัติ ได้ทดลอง สร้างผลิตภัณฑ์ แบบจำลองโปรเจกต์ใหม่ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ แหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน ทั้งการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคมและปฏิบัติกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การวัดและประเมินผล โดยการวัดและประเมินผล ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า การวัดและประเมินผลยังไม่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมของผู้เรียนที่มากพอ เนื่องจากรูปแบบการวัดและประเมินผลของโรงเรียนในภาพรวมเน้นการใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่มุ่งวัดความรู้ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาเป็นหลัก สอดคล้องกับ Gallagher A. and Thordarson K. (2018) ที่กล่าวว่า ปกติแล้วครูผู้สอนมักใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการประเมินผลนักเรียน ซึ่งวิธีการนี้ไม่สามารถสะท้อนถึงความสามารถ รวมถึงการมีความคิดริเริ่ม สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม เช่น ผลิตภัณฑ์ ชิ้นงาน ผลงาน ของผู้เรียนได้ จึงควรสนับสนุนการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นการประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ Hawthorne et al. (2014) ได้วัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการปฏิบัติจริงของกระบวนการ Design Thinking เช่น การสังเกต การระดมความคิด การสร้างแบบจำลอง และกระบวนการทดลองซ้ำๆ ซึ่งถูกพัฒนาขึ้น เพื่อสะท้อนถึงความสามารถในการแก้ปัญหา โดยทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริง ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม สถานการณ์จำลอง การประเมินการทำโครงการของผู้เรียน และควรให้ผู้เรียนรับทราบเกณฑ์ดังกล่าวด้วยเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน นอกจากนี้ Royalty, Oishi and Roth (2014) ได้พัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความคิดริเริ่ม โดยอ้างอิงตาม Torrance Tests of Creative Thinking (TTCT) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์จริง และได้วิเคราะห์ว่าการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ ควรพิจารณาที่สมรรถนะหลักของผู้เรียนในด้านต่อไปนี้ ความยืดหยุ่น การยอมรับความไม่แน่นอน การสร้างแบบจำลอง การอดทนต่อความล้มเหลว การสนับสนุนให้

ผู้อื่นมีความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนำไปพัฒนาต่อยอดในการแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ในอนาคต

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมเพื่อสังคม มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า แม้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากฏการจะรับนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) แต่การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนในเขตพื้นที่ดังกล่าวยังคงดำเนินการไม่สำเร็จเท่าที่ควรจากผลของการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ซึ่งการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมสังคมนั้น Carroll M. (2014) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรสหสาขาวิชา (Interdisciplinary Curriculum) โดยสร้างความท้าทายในการเรียนจากการให้ผู้เรียนหาวิธีการแก้ปัญหาที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตรนั้นก็คือการเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม และนอกจากนี้ เป้าหมายของหลักสูตรก็ควรเน้นไปที่การสร้างนวัตกรรม การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Anderson et al. (2017) ที่กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมได้ และดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) ได้กล่าวว่า ในสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีหลักสูตรเพื่อสร้างผู้ประกอบการทางสังคมโดยเฉพาะ ซึ่งสามารถดึงความสนใจของนักศึกษาที่มีความสนใจเรื่องการทำธุรกิจหรืออยากเป็นผู้ประกอบการให้หันมาสนใจถึงการแก้ไขปัญหาสังคมควบคู่กันไปด้วย สอดคล้องกับ Mark Richardson (2009) ที่ได้กล่าวว่า ในประเทศอังกฤษ Real Ideas Organization (RIO) ได้พัฒนา Social Enterprise Qualification (SEO) ขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนและทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม โดยใน Welsh Baccalaureate Qualification ได้ระบุนกรอบแนวทางสำหรับเด็กอายุ 14 – 19 ปี ให้มีการใช้แนวคิดผู้ประกอบการทางสังคมเป็นแกนหลักในการศึกษา และในปี 2013 Higher Education Funding Council of England (HEFCE) ได้ออกโครงการมูลค่า 2 ล้านปอนด์ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสนับสนุนการประกอบการทางสังคมและกิจการเพื่อสังคมในสหราชอาณาจักร โดยโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของ Social Entrepreneurship Education (SEE) Change Initiative ภายใต้องค์การ UnLtd ที่มุ่งเป้าในการส่งเสริมในสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่เสมือนศูนย์กลางในการสนับสนุนให้เกิดการประกอบการทางสังคมในเขตพื้นที่ชุมชนของตน โดยในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยกว่า 60 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ และหลายแห่งก็มีความก้าวหน้าอย่างมากในการนำหลักคิดเรื่องผู้ประกอบการทางสังคมมาใช้เป็นหัวใจในการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถาบัน

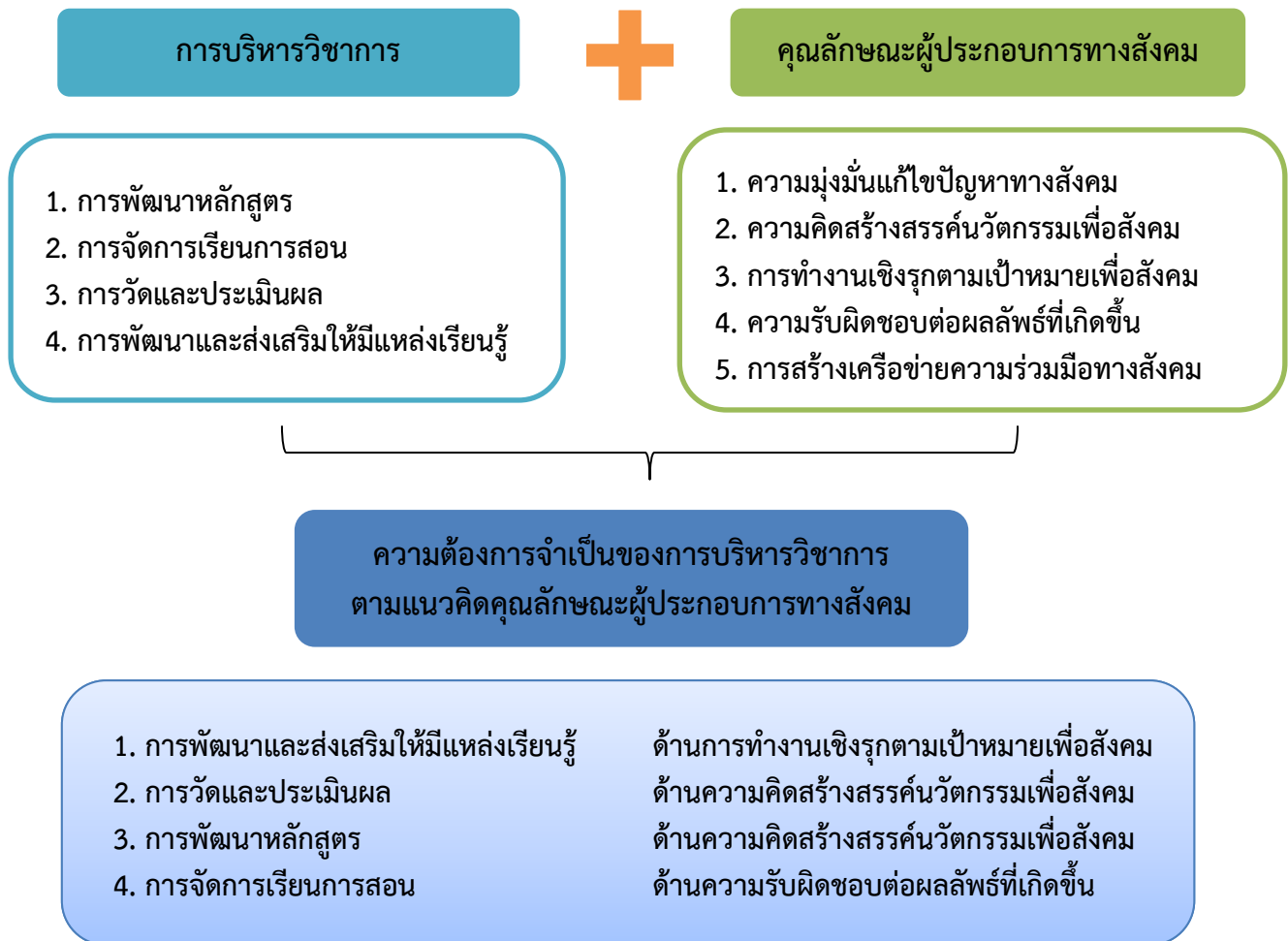
ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ การจัดการเรียนการสอน โดยการจัดการเรียนการสอน ด้านความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปรากฏการ มีความต้องการที่จะจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมทางสังคมด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรมจริยธรรมและตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสังคมหลังการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเรียน เพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับบรริชต์ ฟินเชียร์ (2563) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือและดูแลตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นการละเลยหรือส่งผลกระทบต่อสังคม ซึ่งกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เช่น การดูแลทำความสะอาดประจำวัน หรือจัดการเรื่องต่างๆ ภายในชั้นเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย การดูแลตนเอง เช่น การใส่หน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันเชื้อโรค โดยหากมีการรณรงค์ในเรื่องเหล่านี้ควบคู่กับการทำปายนิเทศอยู่เป็นประจำ จะช่วยให้ผู้เรียนซึมซับและมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักที่จะคิดใคร่ครวญให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือทำหรือแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะสื่อโซเชียลต่างๆ

บนโลกออนไลน์ เพราะการแสดงความคิดเห็นบางอย่างนั้นอาจส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมได้ในอนาคต สอดคล้องกับบรรณพล อนันตวรสกุล (2563) ที่กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง ควรกระทำผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติเพื่อให้รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และการใช้ข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันต่างๆ มาวิเคราะห์ การสอนหน้าที่พลเมืองต้องสอนให้ผู้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองตามช่วงวัย การเรียนการสอนต้องเน้นบริบทจริง สถานการณ์จริง ไม่ควรเรียนแค่หลักการตามทฤษฎี คุณครูผู้สอนต้องมีการเสริมพลังให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ดังนี้

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการ ตามแนวคิดคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม ประกอบด้วย

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการทำงานเชิงรุกตามเป้าหมายเพื่อสังคม

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การวัดและประเมินผล ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตร ด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคม

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ การจัดการเรียนการสอน ด้านความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายในการให้สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคมให้กับผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นดังกล่าวมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และควรส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคมให้กับผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคม และปฏิบัติกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคมให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมให้กับผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นดังกล่าวมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงกระบวนการ หรือแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคมของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการ ที่ส่งเสริมคุณลักษณะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อสังคม เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความต้องการจำเป็นสูงสุดทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). **ผู้ประกอบการเพื่อสังคม: ความหวังใหม่ในการพัฒนาสังคมไทย**. แหล่งที่มา <http://oknation.nationtv.tv/blog/kriengsak>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- นรรักษ์ต์ พันเชื้อ. (2563). **สอนนักเรียนให้มีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม**. แหล่งที่มา <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/82917/-blog-teartedu/>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- เรวัตร์ ตันตยานนท์. (2560). **ผู้ประกอบการเพื่อสังคม และนวัตกรรมเพื่อสังคม**. แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/641032>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- สถาบันนักลงทุนรุ่นใหม่. (2563). **หลักสูตรสุดยอดผู้ประกอบการยุคใหม่เพื่อสังคม สำหรับผู้บริหาร (SEP-S) รุ่นที่ 12**. แหล่งที่มา https://sepsnips.makemoneyclub.com/uploads/1/1/8/2/118212789/project-info_seps12.pdf สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- สมาคมธุรกิจเพื่อสังคม. (2562). **ธุรกิจเพื่อสังคมคืออะไร**. แหล่งที่มา www.sethailand.org. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **คู่มือการดำเนินงาน เครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ. (2563). **ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2563**. แหล่งที่มา <http://www.prakanedu.go.th>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- สินี จักรธรานนท์. (2557). **'Ashoka' องค์กรเปลี่ยนโลกผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อมวลชน**. แหล่งที่มา <https://www.creativemove.com/interview/ashoka/>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2563). **แนวทางและเทคนิคการสอนหน้าที่พลเมือง**. แหล่งที่มา <https://www.educathai.com/videos/186>. สืบค้นเมื่อ 25 พ.ย. 2563.
- Anderson et al. (2017). Applying Design Thinking to Curriculum Reform. *Academic Medicine*. 427.
- Brooks, A. C. (2009). **Social entrepreneurship: A modern approach to social venture creation**. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Carroll, M. (2014). **Learning from What Doesn't Work: The Power of Embracing a Prototyping Mindset**. From web.stanford.edu/. Retrieved November 24, 2020.

- Duening, T. N. (2008). **Five Minds for the Entrepreneurial Future: Cognitive Skills as the Intellectual Foundation for Next Generation Entrepreneurship Curricula**. Conference of the USA SBE.
- Dunne, D., & Martin, R.P. (2006). **Design Thinking and How It Will Change Management Education: An Interview and Discussion**.
- Gallagher, A. and Thordarson, K. (2018). **Design Thinking for School Leaders: Five Roles and Mindsets that Ignite positive change**. Alexandria, Virginia USA: ASCD.
- Gandy, J. D. (2012). **The relationship between social entrepreneurship and organizational effectiveness (Doctoral dissertation)**. Texas, US: Dallas Baptist University.
- Graves, C. (2014). What Is a Makerspace. **Knowledge Quest**. 42(4). 8 - 13.
- Gregory Dees. (1998). Social enterprise: Private initiatives for the common good. **Harvard Business Review**. 54 - 58.
- Hawthorne, G. et al. (2014). **Impact and sustainability of creative capacity building: the cognitive, behavioral, and neural correlates of increasing creative capacity**, in H. Plattner et al. [Eds] **Design Thinking Research: Building Innovation Eco-systems**. Cham, Switzerland: Springer. 65 – 77.
- Kwek. D. (2011). **Innovation in the Classroom: Design Thinking for 21st Century Learning**. Stanford EDU. From [http://www.stanford.edu/group/redlab/cgi-bin/materials/Kwek-Innovation In The Classroom.pdf](http://www.stanford.edu/group/redlab/cgi-bin/materials/Kwek-Innovation%20In%20The%20Classroom.pdf). Retrieved November 24, 2020.
- Leadbeater. (1997). **The rise of the social entrepreneur**. London: Great Britain.
- Mark Richardson. (2009). **Global Social Enterprise**. From www.britishcouncil.org/society/social-enterprise/. Retrieved November 24, 2020.
- Morris, M. H. (1998). **Entrepreneurial intensity : Sustainable advantages for individuals, organizations, and societies**. Westport, CT.: Quorum Books.
- Robert Ashton. (2010). **How to be a Social Entrepreneur**. From <http://www.robertashton.co.uk/>. Retrieved November 24, 2020.
- Royalty, A., Oishi, L., & Roth, B. (2014). **Acting with creative confidence: Developing a creative agency assessment tool**. In H. Design thinking research. Building innovation eco systems, Cham: Springer. 79-96.
- White House. (2014). **President Obama to host first-ever White House Maker Faire**. From <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-pressoffice/2014/06/18/fact-sheet-president-obama-host-first-ever-white-house-maker-faire>. Retrieved November 24, 2020.